

‘Lezers zullen het slapen uitstellen en de wekker zetten om de volgende ochtend vroeg weer verder te gaan met Jean Hanff Korelitz’ krachtige literaire thriller, De plot. Korelitz is een schrijfster met lef die haar beloftes waarmaakt. Een verfilming laat vast niet lang op zich wachten.’

– Bookpage

‘Korelitz bekritiseert de uitgeverswereld op bijtende wijze. De onverschrokken schrijfster komt met een ironische en ongebruikelijke thriller vol verrassende wendingen, terwijl ze onderwerpen als auteursrecht, eigendom en de dubieuze moraal van schrijvers verkennt.’

– Booklist

‘De nakomer van de Amerikaanse Jean Hanff Korelitz (1961), schrijfster van romans en toneelstukken en theaterproducent, is op de valreep van deze zomer een grote verrassing, een lekker dik boek om je door op te laten slokken. Het familie-epos over de New Yorkse Joodse familie Oppenheimer, dat in totaal een slordige vijftig jaar beslaat, is satirisch, spannend en smeug, maar ontroert ook en stelt tal van interessante vragen.’

– NRC *****

‘Na de eerste pagina’s weet je al dat je gebeiteld zit met dit satirische familie-epos in de beste Joods-Amerikaanse traditie.’

– VPRO Boekengids

‘Wanneer verandert inspiratie in diefstal? Dat is de vraag waar deze spannende en intelligente thriller u over doet nadenken.’

– HUMO

HET VERVOLG

JEAN HANFF KORELITZ

HET VERVOLG

Vertaald door
Sandra Boersma, Hilje Papma &
Anna Post Uiterweer

Oorspronkelijke titel: *The Sequel*
© Celadon Books, 2024

B&L Borgerhoff &
Lamberigts

Voor Burton I. Korelitz

Iedere roman is een vervolg.

—Michael Chabon

DEEL
EEN

In de eerste plaats was het niet eens zo moeilijk. Als je ze erover hoorde praten, al die schrijvers, zo oeverloos en dramatisch, dan was het alsof ze allemaal op hun knieën door een diamantmijn kropen met een plastic lepel tussen hun tanden om de diamanten los te wrikken, of door een riool waadden op zoek naar een lek, of brandende gebouwen binnenrenden met twintig kilo gereedschap op hun rug. Maar al dat gejeremieer over zoiets simpels als achter een bureau gaan zitten, of zelfs op de bank neerploffen en te beginnen met typen...?

Zo moeilijk was het niet. Helemáál niet moeilijk, eigenlijk.

Natuurlijk had ze er met haar neus bovenop gezeten toen wijlen haar echtgenoot zijn laatste boek schreef – nou ja, afrondde – in die maanden van hun al te korte huwelijk. Ook had ze min of meer een privé-masterclass gehad over zijn vorige roman, het razend succesvolle *Crib*. Goed, het daadwerkelijke schrijfproces was al achter de rug voordat ze elkaar leerden kennen, maar ze had zich toch een behoorlijk evenwichtig beeld kunnen vormen van de totstandkoming van dat uitzonderlijke boek, en van die specifieke synthese van fictie (de zijne) en feiten (de hare). Dus dat hielp al mee.

Wat ook meehielp: het is een algemeen aanvaarde waarheid dat het vinden van een agent en daarna een uitgever voor iedere romanschrijver twee onontkoombare brandende hoepels vormen. Die vuurproef had zij niet hoeven doorstaan. Zij had, door wie ze inmiddels was – de beheerder van de nalatenschap van wijlen haar man, met exclusieve zeggenschap over zijn waanzinnig waardevolle literaire eigendommen – nooit hoeven knielen voor het altaar van

de Literaire Markt! Zij had op haar dooie akkertje door die hoepels heen kunnen stappen, waarna ze opgewacht werd door een kundige en prestigieuze literair agent plus de Rolls-Royce onder de uitgevers, dankzij Matilda (de literair agent van wijlen haar man) en Wendy (zijn uitgever), twee vrouwen die toevallig allebei de absolute top vormden op hun vakgebied. (Dit was niet alleen haar eigen indruk, het was empirisch aangetoond: uit wraak op de uitgeefwereld had een zekere misnoegde schrijver op zijn website een complete ranglijst gepubliceerd van alle uitgevers en agenten, van excellent tot waardeloos – met hun mailadressen erbij! – en zelfs mensen die deze schrijver verder gestoord vonden, onderschreven zijn oordeel.) Dat zijzelf over Matilda en Wendy kon beschikken was een voordeel van onschatbare waarde; beide vrouwen wisten alles wat er over boeken te weten viel; niet alleen hoe je ze kon verbeteren maar ook hoe je ze moest verkopen, en persoonlijk had zij geen enkele interesse in het schrijven van een boek als het niet even goed zou verkopen als die andere roman, in naam geschreven door wijlen haar man, Jake Bonner (zij het met zekere, onvermeld gelaten, assistentie).

Aanvankelijk was ze net zomin van plan geweest een roman te schrijven als bijvoorbeeld een modelijn te beginnen of dj te worden. Natuurlijk las ze veel. Haar hele leven al. Maar ze las zoals ze haar dagelijkse boodschappen deed, praktisch ingesteld en (tot voor kort!) met één oog op haar portemonnee. Jarenlang had ze drie tot vier boeken per week gelezen voor haar werk als producer van het lokale radioprogramma van een of andere vrouwenhater uit Seattle en plichtsgetrouw aantekeningen gemaakt en daaruit de meest spraakmakende quotes gevist, zodat het dankzij haar klonk alsof Randy, haar baas, het minimale had gedaan om zijn interviews voor te bereiden: memoires van sporters of beroemdheden, *true crime*, kookboeken van lokale chef-koks, en ja, ook soms een roman, maar alleen als er een

haakje te maken was met de tv of met Seattle. Het was een opgelegd regime geweest van lezen, verteren en selectief weer uitbraken van de boeken die Randy niet van plan was zelf te lezen.

Van een van die schaarse romans, getiteld *Crib*, was Jacob Finch Bonner de schrijver geweest, en tijdens zijn boektournee voor deze overweldigende bestseller had hij het meest prestigieuze literaire podium van Seattle aangedaan. Ze had flink moeten lobbyen om hem daarna in haar eigen radioprogramma te krijgen, en ze had Randy met haar gebruikelijke, of dit keer misschien nog wel grotere, zorgvuldigheid voorbereid op het interview – niet dat het iets uitmaakte, want Randy was nu eenmaal Randy. Een paar maanden later nam ze afscheid van de omroep en de Westkust om zich te gaan wijden aan de hogere rol van schrijversechtgenote en later schrijversweduwe.

Matilda en Wendy waren niet alleen de poortwachters naar het succes waar schrijvers overal ter wereld van droomden; ze waren werkelijk in staat iemands werk om te vormen tot iets beters, wat, zo erkende Anna, echt een vak was waar zij persoonlijk respect voor had. Maar het stond zo ver van haar af. Zelf had ze nooit enige ambitie gevoeld om zelfs maar een tekst voor een ansichtkaart te schrijven. En ze had niet de minste aanvechting om Jake te volgen op dat tuinpad van literaire verleiding met zijn zacht toegefluiserde loftuitingen. Goddank had zij geen enkele behoefte aan het soort slaafse verering waar mensen zoals wijlen haar man kennelijk zo naar hunkerden en die hij uiteindelijk ook aan had weten te trekken. Dat waren van die types die met Jakes boek tegen de borst gedrukt op hem afliepen wanneer hij na een optreden achter een tafel zat te signeren, en met trillende stem stamelden: 'U... u bent... mijn lievelingsschrijver.' Ze kon geen romanschrijver bedenken voor wie zij helemaal naar de andere kant van de stad zou reizen. Ze kon geen schrijver bedenken op wiens volgende boek ze vol spanning

zat te wachten of wiens boek haar zo dierbaar was dat ze het nooit weg zou doen, of van wie ze graag een persoonlijke opdracht op de titelpagina wilde hebben.

Nou ja, misschien dan van Marilynne Robinson, in Anna's eigen exemplaar van *Een huishouden*. Maar louter als binnenpretje.

Zelfs volstrekt talentloze schrijvers moesten iets van een roeping hebben, nam ze aan. Ze moesten wel geloven dat ze goed genoeg konden schrijven om op zijn minst een poging te wagen. Want je deed het niet in een opwelling, zoals het recept op een pak koekjes uitproberen, of een kleurtje in je haar doen. Ze was de eerste om toe te geven dat die roeping haar vreemd was. Ze wilde zelfs erkennen dat ze nooit wat voor roeping dan ook had gehad, aangezien ze van jongs af aan maar één wens had gehad: met rust gelaten te worden. En pas nu, tegen (nou ja, rond) haar veertigste, met de literaire nalatenschap van wijlen haar man als appeltje voor de dorst, was die rust binnen handbereik. Eindelijk.

Om eerlijk te zijn zou ze er ook nooit aan begonnen zijn als ze niet die gedachteloze opmerking had gemaakt op datzelfde literaire podium in haar geadopteerde thuisstad Seattle, waar een drammerige trut genaamd Candy haar ten overstaan van een duizendkoppig publiek had gevraagd wat ze van plan was hierna te gaan doen.

Hierna, in de zin van: wanneer je klaar bent met dit publieke rouwvertoon om je man.

Hierna, in de zin van: wanneer je je weer op je eigen geluk gaat richten.

En ze hoorde zichzelf zeggen dat ze overwoog om zelf een roman te schrijven.

Onmiddellijke bijval. Een daverend applaus en een koor van 'Ga ervoor, meid!' en 'Geweldig!' Daar was niets mis mee, en vervelend vond ze het ook niet, en daarom ontwikkelde ze, niet onlogisch, de gewoonte om deze uitspraak steeds te herhalen op haar reizen door binnen- en buitenland,

als plaatsvervanger van haar niet meer beschikbare echtgenoot en als ambassadeur voor zijn laatste roman.

'En, wat ben je nu van plan te gaan doen?' vroeg een beroepsmatig meelevende boekenblogger op de Miami Book Fair.

'Heb je al bedacht wat je hierna wilt gaan doen?' vroeg een machtige uitgever van Amazon.

'Ik weet dat het lastig is om over je huidige verdriet heen te kijken,' zei een vrouw met een strak gezicht in een ochtendprogramma van de tv in Cleveland, Ohio, 'maar ik weet ook dat we ons nu natuurlijk allemaal afvragen wat je volgende stap wordt.'

'Eigenlijk denk ik erover om zelf een roman te gaan schrijven...'

Overall waar ze kwam was het dezelfde krachtige ijsbreker: vochtige ogen, glimlachende gezichten, algehele bijval. Wat was ze dapper, dat ze haar verdriet wilde ombuigen tot kunst! En onbevreesd haar eigen pad koos, naar de top van diezelfde Parnassus die haar man ook had beklommen. Bravo!

Nou, ze had niets tegen gratis sympathie in overvloed. Het was veel makkelijker om bewonderd te worden dan verguisd, dus waarom niet? Wat ook meehielp, was dat niemand ooit meer terugkwam op deze grootse openbaring. *Ik hoor dat u een roman aan het schrijven bent! Hoever bent u al? Wanneer kunnen we hem verwachten? Niet eens: waar gaat hij over?*

Dat was maar goed ook, want hij ging nergens over en ze was er nog helemaal niet ver mee en er viel niets te verwachten, want... hij bestond niet. Er was geen dáár daar, zoals de gevleugelde uitspraak van Gertrude Stein luidde, en toch had alleen al de gedachte aan die mythische roman haar losgetrokken uit dat lange, slopende jaar van literaire optredens en naar golven van applaus gevoerd. En – let wel – geen applaus voor Jake met zijn tragische psychische

problemen en veronderstelde belager (waarschijnlijk een of andere mislukte schrijver!), of voor zijn zielige postume roman. Applaus voor háár.

Het lag niet in haar aard om zich druk te maken over zo'n mild geval van volksverlakkerij, en dat deed ze dan ook niet, al vroeg ze zich wel af of er geen houdbaarheidsdatum zat aan al die warme, vage positiviteit. Was er ergens een wekker die af zou gaan wanneer ze haar fictieve (!) roman voor de twintigste, vijftigste of honderdste keer te berde zou brengen? Zou ze een keer een interviewer treffen die het verhaal van die arme Jacob Finch Bonner, die zo hard gewerkt had voor zijn succes maar daar niet meer van kon genieten, zou oprakelen en eindelijk eens bij zijn weduwe kwam informeren hoe het toch stond met die roman waar ze aan werkte?

Ze vermoedde van niet. Zelfs al sluimerde haar vage voornemen nog ergens in iemands achterhoofd of in een kranteninterview, zou men dan niet gewoon aannemen dat het haar niet gelukt was om het geval daadwerkelijk op papier te krijgen, zoals zo vaak gebeurde? Ja, zelfs zij, de weduwe van zo'n getalenteerde schrijver, die zoveel van hem moest hebben geleerd en bovendien haar eigen uiterst publieke en romanwaardige tragedie met zich meedroeg – de vrouw van een suïcidale schrijver! –, zelfs zij was er eenvoudigweg niet in geslaagd een acceptabele roman, of überhaupt een roman, te schrijven. Zo ging dat toch altijd met mensen die zich iets voornamen? Iemand laat vallen dat hij een paar kilootjes wil afvallen of gaat stoppen met roken of eindelijk dat boek gaat schrijven en een tijdje later zie je de betreffende persoon stiekem een sigaret roken bij de vuilnisbak of nog dikker worden dan eerst! En dan dacht je alleen maar: zie je wel. Je sprak iemand die gefaald had in wat hij hoogstwaarschijnlijk toch al nooit zou doen, daar niet op aan. Je zei niet: 'Hoe zit dat met dat voornemen van jou?'

Los daarvan, wie zat er eigenlijk op een boek van haar te wachten? Je kon de oceanen dempen met mensen die zogenaamd aan hun boek werkten. Jake werd bij ieder optreden belaagd door mensen die een boek schreven of beweerden dat te doen, of het ooit wilden gaan doen, of het absoluut zouden doen als ze tijd of een kinderoppas hadden, ouders die hen ondersteunden of een huwelijkspartner die in hen geloofde, of een eigen werkkamer, of ze zouden beginnen zodra een of ander vreselijk familielid of een ex-echtgenoot of vroegere collega dood zou zijn en dus niet meer in staat om een boek dat érgens vágelijk op henzelf gebaseerd leek af te keuren of de schrijver ervan zelfs voor het gerecht te slepen! En dat waren enkel de mensen die nog geen woord op papier hadden gezet; wat te denken van degenen die wel waren begonnen? Hoeveel mensen waren er niet daadwerkelijk bezig met een boek, en hadden daar de mond vol van, of erger nog, bleven er maar over jammeren. Ontelbaren! Maar hoeveel van die romans zouden de eindstreep halen? En hoeveel daarvan zouden werkelijk iets voorstellen? En hoeveel van de romans die wel iets voorstelden zouden bij een agent terechtkomen, en hoeveel van de romans met een agent zouden een uitgever vinden? En dan nog, hoeveel van de romans die uitgegeven werden, zouden ooit de aandacht trekken van dat kostbare segmentje van de bevolking dat daadwerkelijk boeken lás? Als zij als Jakes weduwe en beheerder (en erfgenaam) van zijn nalatenschap in een boekhandel rondliep en even stil bleef staan bij de tafel met nieuwe fictie, dan staarde ze maar wat naar die aanwinsten van de week die hun korte moment in de schijnwerpers genoten. Stuk voor stuk waren het boeken die voltooid, herzien, aangeboden, geaccepteerd, geredigeerd en vormgegeven waren, en vervolgens in productie waren gegaan om als kant-en-klaar boek aan het lezerspubliek te worden gepresenteerd. Het ene was vast beter dan het andere. Sommige waren misschien goed genoeg om de schoorvoetende goedkeuring